

नियमीत दिवाणी मुकदमा क्रमांक १३३७/२०१५ मध्ये
निशाणी क्रमांक ५ वरील आदेश

१. सदरचा अर्ज वादीने दिवाणी प्रक्रिया संहिता आदेश ३९ नियम १ व २ अन्वये प्रतिवादीविरुद्ध तुरतातुरत मनाई हुकूम मिळणेकामी शपथपत्रासह दाखल केला आहे.

२. वादीचे थोडक्यात कथन असे की,
वादीने सदरचा दावा प्रतिवादीविरुद्ध प्रतिवादींनी फिर्याद क्र.१ब मधील जमिन गाळपेर हक्काने वादीच्या पूर्वजांपासून ताब्यात असल्याने तहसिलदार, संमनेर यांनी चौकशी करून वादी कुटुंबाचे गाळपेर हक्क शाबीत झाल्याने ही जमिन गाळपेर हक्काने मालक म्हणून करण्यास वादीस हरकत नाही असा निकाल दिला आहे व त्या निकालाविरुद्ध प्रतिवादीने अपील केले. प्रतिवादीचे अपील नामंजूर झाले त्यामुळे वादीच्या लाभातील निकाल कायम झाला. अशा निकालाचा भंग करून प्रतिवादीने स्वतः अगर इतरांमार्फत वादीच्या मालकी वहिवाटीच्या फिर्याद १ब जमिनीत येवू नये व जमिनीत नवीन घराचे बांधकाम करून अगर इतर कोणत्याही मार्गाने स्वतः अगर इतरांमार्फत हरकत अडथळा करू नये यासाठी वादीने सदरचा दावा निरंतरचा ताकीद मनाई हुकूम मिळण्यासाठी दाखल केला आहे.

३. सदर दाव्याचा निकाल होण्यास बराच वेळ जाणार आहे. गाळपेर हक्काने ताब्यात असलेल्या जमिनीमध्ये प्रतिवादीने बांधकाम केल्यास वादीचे गाळपेर हक्क नष्ट होणार असून वादीला गाळपेर हक्काने ताब्यात असलेल्या क्षेत्रास मुकावे लागणार आहे. प्रतिवादी हे भिल्ल समाजाचे असल्यामुळे ते अनुसूचित जाती जमाती कायदयाखाली केस करून वादीला तुरुंगात टाकण्याची धमकी देत आहे. त्यामुळे दाव्यातील १ब जमिनीचे संरक्षण करणे वादीला अशक्य झाले आहे. सबब प्रतिवादींनी दावा कलम १ब मधील मिळकतीमध्ये येवू नये, नवीन घराचे अगर कंपांडचे बांधकाम करू अगर इतर कोणत्याही मार्गाने स्वतः अगर इतरांमार्फत हरकत अडथळा करू नये असा प्रतिवादीविरुद्ध तुरतातुरत मनाई हुकूम मिळणेकामी सदरचा अर्ज दाखल केलेला आहे. सदरचा मनाई हुकूम दिल्यास प्रतिवादीचे कोणतेही नुकसान होणार नाही उलट मनाई हुकूम न दिल्यास व प्रतिवादींनी

बांधकाम केल्यास वादींचे गाळपेर हक्क नष्ट होवून वादीला गाळपेर हक्काने ताब्यात असलेल्या त्याच्या ०.३८ क्षेत्रास मुकावे लागून त्याचे लाखो रुपयांचे नुकसान होणार आहे. तरी वादीच्या लाभात तुरतातूर्त मनाई हुकूम द्यावा यासाठी वादीने सदरचा अर्ज दाखल केलेला आहे.

४. प्रतिवादींनी सदर अर्जास नि.२६ वर जबाब दाखल केला आहे. प्रतिवादींनी त्यांच्या जबाबामध्ये वादीच्या अर्जातील संपूर्ण मजकूर खोटा व कबूल नसल्याचे म्हटले आहे. प्रतिवादींनी पुढे त्यांच्या जबाबात असेही सांगितले आहे की, स.नं.३५/१/१ चे क्षेत्र ७/१२ प्रमाणे फक्त ०.८५ आर व खराबा ०.३४ आर दिसून येते. स.नं.३५/१/१ च्या क्षेत्रामध्ये कोणतेही क्षेत्र वाढत नाही. त्यामुळे वादीने दावा कलम १ब मध्ये दावा मिळकतीचे दिलेले वर्णन चुकीचे आहे. प्रतिवादींनी पुढे असेही कथने केले आहे की, स.नं.३४ व ३५ मध्ये कोणतेही सरकारी ओढ्याचे क्षेत्र नाही, त्यामुळे स.नं.३४ व ३५ लगत अगर दरम्यान गाळपेर तयार होवू शकत नाही. स.नं.३४ व ३५ मधून जे पावसाचे पाणी वाहून जाते, तो भाग सरकारी ओढा नसून तो स.नं.३४ व ३५ चा भाग आहे. वादी हे तथाकथित गाळपेरचे आदेशाचा वापर करून स.नं.३४ मध्ये घुसण्याचा प्रयत्न करतात. अलिकडे मथुराबाई थोरात ट्रस्टने त्यांना कंपाउंड करायचे म्हणून स.नं.३४ ची मोजणी केली व हद्दी खुणा निश्चीत केल्या व त्यास संरक्षण व्हावे म्हणून सिमेंटचे पोल उभे करून कंपाउंड केले. प्रतिवादींचे क्षेत्रात कोणतीही गाळपेर क्षेत्र नाही. त्यामुळे वादीने आजपावेतो कधीही सरकारी मोजणी करून घेतलेली नाही अगर कोणत्याही गाव नकाशात स.नं.३४ व ३५ चे दरम्यान सरकारी ओढा व ओढ्याचे क्षेत्र असल्याचा उल्लेख नाही. प्रतिवादींचे जुने घर पडले, त्यामुळे प्रतिवादींनी त्यांच्या स्वतःच्या हद्दीत घर बांधायचे ठरवले. परंतु स.नं.३४ मध्ये पश्चिम भागात प्रतिवादींनी घर बांधले तर वादीस अतिक्रमण करणे अशक्य होईल म्हणून वादीने दावा दाखल केला आहे. तहसिलदार यांचे गाळपेर आदेशाने वादीस स.नं.३४ च्या क्षेत्रात कोणतेही हक्क प्राप्त झाले नाहीत. वादीने आजपावेतो स.नं.३५ ची अगर गाळपेर क्षेत्राची मोजणी केलेली नाही. वादीने त्याचा स.नं.३५ व ३४ ची मोजणी करून घ्यावी. प्रतिवादींनी अलिकडे स.नं. ३४ व ३५ ची मोजणी करून खुणा कायम केल्या. त्या मोजणीत कोणतेही गाळपेर क्षेत्र आढळून आले नाही म्हणून वादीने चिडून जावून खोटा दावा केलेला आहे. सबब वादीचा अर्ज

रद्द करावा अशी न्यायालयाला विनंती केलेली आहे.

५. वादी, प्रतिवादी यांचे अर्ज व जबाबात नमूद वाद प्रतिवाद कथन विचारात घेवून कारणमिमांसेसाठी खालील मुद्दे काढण्यात आले आहेत. त्यापुढे माझा मी सहकारण अभिप्राय नोंदवित आहे.

अ.क.	मुद्दे	अभिप्राय
१	वादी हयांचे म्हणण्यात प्रथमदर्शनी तथ्य आहे काय ?	...नाही.
२	सोयीचा तराजू वादींचे लाभात झुकतो काय ?	...नाही.
३	वादींचा अर्ज फेटाळल्यास किंवा नामंजूर केल्यास वादींचे अपरिमित नुकसान होईल, हे वादींनी शाबीत केले काय ?	...नाही.
४	काय आदेश ?	...अंतीम आदेशाप्रमाणे

कारणमिमांसा

मुद्दे क्रमांक १ ते ४ बाबत :-

६. वरील सर्व मुद्दे हे एकमेकांशी संबंधीत असल्यामुळे त्यांचे विश्लेषण एकत्रितपणे केलेले आहे.

वादी व प्रतिवादी यांचे वकीलांचा युक्तीवाद ऐकला. वादीतर्फे नि.३/१ ला मौजे घुलेवाडी येथील स.नं.३५/१/१ चा ७/१२ उतारा, नि.३/२ ला मौजे घुलेवाडी येथील स.नं.३४(१पै)२ चा ७/१२ उतारा, नि.३/३ ला मौजे घुलेवाडी येथील स. नं.३५/१/१/१/१ या जमिनी लागत असलेले गाळपेर क्षेत्र तहसिलदार संगमनेर यांनी क्र.वि.जमिन/३५५/९६ एस.आर./८/९६ मधील केलेल्या गाळपेर हुकूमामुळे नकलेची झेरॉक्स प्रत, नि.३/४ ला प्रतिवादी यांनी उपविभागीय अधिकारी, संगमनेर यांचेकडे रिव्हिजन नं.५०/२००२ दाखल

केले होते त्याच्या निकालाची छायांकित प्रत, नि.३/५ ला रे.मु.नं.२९६/२०१५ मधील नि.५ च्या हुकूमाची सत्यप्रत, नि.३/६ ला तहसिलदार संगमनेर यांनी वादीस स.नं.३५/१/१/१/१ या संबंधी गाळपेर हक्काबाबत कोणीही मागणी केलेली नाही त्या संबंधी पत्राने कळविले त्या पत्राची झेरॉक्स प्रत, नि.१२/१ ला प्रतिवादीने जेसीबीने सपाटीकरण केले व बांधकामासाठी वाळु व इतर साहित्य आणून ठेवले त्या संबंधीचे दोन फोटो, नि.१२/३ ला फोटोंचे बील, नि.२२/१ ला आदित्य फोटो लॅबचे बील व एक फोटोग्राफ, नि.२२/२ ला वादीचे प्रतिज्ञापत्र, नि.२२/३ ला रे.मु.नं.२९६/२०१५ मधील नि.११ ची सत्यप्रत, नि.२२/३ ला उप-अधिक्षक, भुमी अभिलेख, संगमनेर यांची गट नं.३५ ची पोटहिस्सा मोजणी नकाशा, नि.२९/१ ला दावा कलम १३ व १४ मध्ये कंपाउंडचे व घराचे बांधकाम करण्यासाठी जे खड्डे घेतले त्या संबंधीचे एकूण पाच फोटो, नि.२९/२ ला फोटोंचे बील, नि.३३/१ ला प्रतिवादींनी बांधकामासाठी खड्डे घेवून कॉलम भरले घेतले त्या संबंधीचे एकूण पाच फोटो, नि.३३/२ ला फोटोंचे बील, नि.३३/३ ला स.नं.३४ चा पोटहिस्सा/मो.र.नं.३५२/१५ च्या अंमलबजावणीस सींगिती दिली त्या आदेशाची सत्यप्रत, नि.३५/१ ला प्रतिवादी करीत असलेल्या बांधकामासंबंधीचे एकूण तीन फोटो, नि.३५/२ ला फोटोंचे बील, नि.३५/३ ला उपविभागीय अधिकारी, संगमनेर यांचेकडील रिह्तीजन अर्ज क्र.१००/२०१५ ची नि.१ ची छायांकित प्रत, नि.४१/१ ला प्रतिवादींनी वादीच्या जागेत खड्डे घेवून पोल रोवून तार कंपाउंड केले त्या संबंधीचे एकूण तीन फोटो, नि.४१/२ ला फोटोंचे बील, नि.४३/१ ला एकूण दोन फोटो व नि.४३/२ ला फोटोंचे बील ही कागदपत्रे दाखल केलेली आहेत.

७. प्रतिवादीतर्फे सदर प्रकरणात नि.१९/१ ला स.नं.३४ च्या मोजणी नकाशाची प्रत दाखल करण्यात आलेली आहे.

८. सदरच्या दाव्यामध्ये वादीचा स.नं.३५ असून प्रतिवादीचा स.नं.३४/२ आहे ही मान्य वस्तुस्थिती आहे. तसेच प्रतिवादींनी त्याच्या जबाबामध्ये ते त्यांच्या क्षेत्रामध्ये बांधकाम करीत आहे असे त्यांचे कथन आहे तर वादीच्या मते प्रतिवादी हा त्याला तहसिलदार याने दिलेल्या गाळपेर क्षेत्रामध्ये अतिक्रमण करून बांधकाम करीत आहे असे कथन केलेले आहे. या पार्श्वभूमीवर वादी व प्रतिवादीतर्फे दाखल केलेल्या कागदपत्रांचे अवलोकन करणे

आवश्यक आहे.

९. सदर दाव्यामध्ये वादीतर्फे रे.मु.नं.२९६/२०१५ मधील नि.५ च्या हुक्मनाम्याची प्रत दाखल करण्यात आलेली आहे. वादीच्या वकीलांनी त्यांच्या युक्तिवादामध्ये त्यांना रे.मु.नं.२९६/२०१५ या दाव्यातील नि.५ चा हुक्म त्याच्या लाभात झाल्याचा वारंवार उल्लेख केला परंतु सदर दाव्यातील प्रतिवादी आणि रे.मु.नं.२९६/२०१५ मधील प्रतिवादी हे वेगवेगळे आहेत आणि नि.५ च्या आदेशाचे अवलोकन केले असता असे दिसते की, रे.मु.नं.२९६/२०१५ मध्ये वादी आणि प्रतिवादी हे दोघेही गाळपेर जमिनीवर हक्क सांगत होते परंतु सदर दाव्यातील परिस्थिती ही वेगळी आहे. सदर दाव्यातील प्रतिवादी हे गाळपेर जमिन असल्याचे नाकारीत असून त्यांनी त्यांचे बांधकाम हे त्यांच्या स्वतःच्या क्षेत्रात करत असल्याचे कथन केले आहे.

१०. सदरच्या तूर्तातून मनाई अर्जामध्ये वादीने त्याचे जमिनीला लागून गाळपेर क्षेत्र आहे आणि ते गाळपेर क्षेत्र तहसिलदार यांच्या आदेशाने वादीस देण्यात आलेली आहे या साठी नि.३/३ ला तहसिलदार यांचे आदेशाची प्रत दाखल केली आहे. सदर आदेशाचे अवलोकन केले असता स.नं.३५(२९८)१/१/१/१ ही गाळपेर जमिन इतर कोणीही मागणी न केल्यामुळे वादीला देण्यात आलेली आहे. सदरच्या हुक्माविरुद्ध प्रतिवादी यांनी उपविभागीय अधिकारी, संगमनेर यांच्याकडे रिहोजन दाखल केले होते. सदरच्या रिहोजनची प्रत वादीने नि.३/४ वर दाखल केलेली आहे. सदरचे रिहोजन हे रद्द करण्यात आलेले आहे. सदरच्या दोन्ही निकालावरून वादीला गाळपेर क्षेत्र हे तहसिलदार यांच्या आदेशानुसार वादीला मिळाल्याचे स्पष्ट होत आहे. वादीने सदरच्या दाव्यात प्रतिवादी हे त्याच्या गाळपेर क्षेत्रात अतिक्रमण करून बांधकाम करीत आहे आणि सदरचे बांधकाम केल्यास वादीस गाळपेर क्षेत्रास मुकावे लागणार असे कथन केलेले आहे.

११. प्रतिवादींनी त्यांच्या अर्जाच्या जबाबामध्ये स.नं.३४ व ३५ मधून ओढा वाहतो हे मान्य केले आहे परंतु ओढा खाजगी सर्व्हे नंबरमधून वहात असल्याने सरकारी गाळपेर तयार होणेचा व तो वादी व त्याचे कुटुंबियांचे ताब्यात असण्याचा कोणताही प्रश्न येत नाही असे

कथन करून वादीने गाळपेर जमिनीचे बोगस रेकॉर्ड तयार केलेले आहे असे सांगितलेले आहे. तसेच प्रतिवादीचे जुने घर पडल्यामुळे प्रतिवादींनी स्वतःच्या हद्दीत घर बांधण्याचे ठरविले आहे परंतु स.नं.३४ च्या पश्चिमेस प्रतिवादींनी घर बांधले तर वादीस अतिक्रमण करणे अशक्य होईल असे कथन केलेले आहे. त्याचप्रमाणे प्रतिवादीने पुढे असेही कथन केले आहे की, आजपावेतो वादीने स.नं.३५ ची अगर गाळपेर क्षेत्राची मोजणी केलेली नाही. वादीने त्याचा स.नं.३५ तसेच इच्छा असेल तर स.नं.३४ स्वखर्चाने मोजून घेवून प्रतिवादीचे स.नं.३४ मधील उपभोगण्यास हरकत करू नये असे सांगितलेले आहे. प्रतिवादीतर्फे स.नं.३४ चे मोजणी नकाशाची प्रत नि.१९/१ वर दाखल करण्यात आलेली आहे. सदरची मोजणी स्थगित करण्यासंबंधी वादी तर्फे नि.३३/३ ला स्थगित अर्जाची प्रत दाखल करण्यात आलेली आहे. तसेच वादीतर्फे वेगवेगळ्या निशाण्यांवर प्रतिवादी करत असलेल्या बांधकामांचे फोटो देखील दाखल केलेले आहेत. सदरच्या फोटोंवरून वादींनी प्रतिवादी हे त्यांचे बांधकाम त्यांच्या सर्व्हे नंबरमध्ये करीत असल्याचे सांगितलेले आहे. सदरच्या दाव्यामध्ये प्रतिवादीतर्फे जी मोजणी करण्यात आली तिच्याविरुद्ध वादीने स्थगिती मिळविली आहे. सदर दाव्यात प्रतिवादीतर्फे नि.१७ वर अंडरटेकिंग देण्यात आले की, प्रतिवादी हा त्याच्या क्षेत्रामध्ये बांधकाम करीत आहे आणि प्रतिवादीने जर वादीच्या क्षेत्रामध्ये बांधकाम केले असेल तर ते तो स्वखर्चाने पाडून घेईन. त्यानंतर नि.२३ वर वादीतर्फे प्रतिवादींनी अंडरटेकिंगचा भंग केला आहे आणि वादीच्या क्षेत्रात ३५ गुंठे अतिक्रमण केले आहे हे खाजगीरित्या मोजणी केली असता समजले असून त्या संबंधीच्या बांधकामाचे फोटो दाखल केलेले आहेत.

१२. मुळात वादीला प्रतिवादीतर्फे स.नं.३४ ची झालेली मोजणी मान्य नव्हती तर अशा वेळी वादीने पुर्नमोजणी करण्यासाठी अर्ज का केला नाही याचा कोणताही खुलासा केलेला नाही. तसेच सरकारी मोजणीदारामार्फत मोजणी न करता खाजगी मोजणीदारा मार्फत मोजणी का केली याचा देखील खुलासा वादीतर्फे करण्यात आलेला नाही. तसेच वादीने प्रतिवादी त्याच्या गाळपेर जमिनीमध्ये अतिक्रमण करीत आहे किंवा त्याच्या जमिनीमध्ये बांधकाम केले आहे यासाठी कोणतेही लगत कब्जेदाराचे शपथपत्र दाखल केलेले नाहीत. फक्त प्रतिवादीच्या बांधकामाच्या फोटोवरून प्रतिवादी हा वादीच्या गाळपेर क्षेत्रामध्ये बांधकाम करीत आहे असे म्हणता येत नाही. तसेच प्रतिवादींनी वादीच्या किती क्षेत्रात

बांधकाम केले आहे या बाबत दाव्यात आणि अर्जामध्ये काहीही सांगितलेले नाही. फक्त प्रतिवादी हे वादीच्या गाळपेर क्षेत्रात बांधकाम करीत आहे असे मोघम सांगण्यात आलेले आहे. सबब वादीच्या म्हणण्यामध्ये प्रथमदर्शी कोणतेही तथ्य दिसून येत नाही. सोयीचा तराजू देखील वादीच्या लाभात नाही. वादीस तुर्तातुर्त मनाई हुकूम दिला नाही तर वादीचे कोणतेही नुकसान होणार नाही. सबब वर दिलेल्या कारणमिमांसाच्या आधारे मी मुद्दे क्र.१ ते ३ ची उत्तरे नकारार्थी देवून मुद्दा क्र.४ वर पुढील आदेश पारीत करत आहे.

-: आ दे श :-

१. वादीचा नि.क्र.५ वरील अर्ज नामंजुर करण्यात येत आहे.
२. अर्जाचा खर्च उभयपक्षांनी आपआपला सोसावा.

संगमनेर.

दिनांक : ०४/०२/२०१६.

(वृ. ज. कोरे)
सह दिवाणी न्यायाधिश, क.स्तर
संगमनेर